

V Ljubljani, v četrtek, dne 27. februarja 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " " 3.— " " 6.— " " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3.50 " fr. 7.— " fr. 14.—		Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.		Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.	
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron.	Štev. 9.	
Vsak naročnik dobi letos jeseni brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za l. 1914. Za vsak pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik pravico do ene slike Prešerna Jurčiča, Gregorčiča ali Aškerca, če plača 40 vin. za ovoj in poštino.					

Vojna na Balkanu.

Podzemeljska bivališča za častnike pri Odrinu.

Turški jetniki od zbora Javer-paše.

Srbska konjenica v zasneženih albanskih gorah.

Polkovnik Janko Vukasović-Stibiel. Legar v Trbovljah. Revolucija v Mehiki. Žalost v Vatikanu. Senzačni proces proti pariškim avtomobilistom roparjem.

Današnja številka obsega 12 strani. — V današnji številki je 19 slik.

DR. VELIMIR DEŽELIČ:

V službi kalifa.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji. Z dovoljenjem pisateljev prevlel Starogorski.

Ognji so razsvetljevali nasipe.

Hešam ben Soliman je hodil od čete do čete in jih bodril, da še ni vse izgubljeno in da jutri gotovo zmagajo.

Samemu pa je srce krvavelo, ko se je spomnil ranjenega brata Abubekra, ki je vzdihoval na svojem perzijskem šilimu. Zdravnik mu je zamenjaval obkladke in mu jih polagal na rano.

XII.

Takoj ko je zapustil Abubekr ječo, se je Strezinja vnovič onesvestil.

Ta nezavest je trajala dolgo časa in ko je zopet odprl oči, je bil v temi.

Sprva mu je bilo, kakor bi se ne mogel spomniti, kje je in kaj se zgodilo z njim. Mislil je, da je v svoji sobi in da se je uprav prebudil iz grdih sanj.

A kmalu je začutil na nogi hudo bolečino. In ko se je hotel obrniti, je začutil, da mu tičijo roke v okovih.

To ga je takoj spomnilo vsega, kar se je zgodilo z njim.

— Mili Bog — vzdihne otožno — tako se tedaj končuje moje mlado življenje? Zato sem prišel iz svoje mile domovine Hrvatske v te daljne kraje, da poginem od zločinske roke. Zato sem te tedaj ostavil, mila mamica, da mi strohne kosti v neposvečeni zemlji nevernikov, sredi teh ubijalcev, ki so me ujeli? Kdo ve, kaj še storijo z menoj, morda nameravajo še kaj hujšega, nego je smrt.

Ta misel ga je napolnila z grozo.

In spomnil se je Fatime.

— Kaj je z njo, tem krasnim otrokom? Kaka usoda jo je zadela? Morda hujša od moje? Morda je divji nasilnež, Abubekr, vsled njegove ljubezni, okrutno mučil revico? V trenutku ko sem mislil, da jo osrečim, in da je našla v meni svojo bodočnost, svojo zaščito in pomoč, a prinesel sem ji tugo, bolelost, morda celo smrt.

In v tem hipu je Strezinja pozabil na sebe, na svoje muke in bolečine. Njegova duša se je povsem uživala v njeno usodo.

— Zakaj? . . . Zakaj — se je spraševal — zakaj dopušča božja previdnost, da trpi nedolžno bitje, v katerem so združene vse dobre in lepe lastnosti tega sveta — lepota telesa in lepota deklinške duše. Zakaj mora to dobro in nedolžno dekle, tako mило in blago, toliko trpeti, ko drugi lopovi in krvoloki, razbojniki in ubijalci hodijo po svetu nekaznovani? Kje je tu božja previdnost?

Spoznal je, da so to brezbožne misli, ali ni vedel najti nobenega odgovora. Bol, silna bol mu je pograbila srce in jel je trgati okove z rokami, da so mu krvavele.

Po vzduhu se je razlegal žvenket okov. Kakor da je ta vzduh oživel in kakor da je ta žvenket jel buditi strašne, mrke sence mrličev, katerih kosti so počivale tukaj.

Strezinja ni videl ničesar, ničesar opazil. Ali zdelo se mu je, kakor bi nekaj drhtelo, nekaj šepetalo, kakor bi se mu

nekaj približevalo in mu hotelo nekaj reči, a on ne more razumeti.

Naposled se mu je zdelo, kot bi nekdo vzdihnil trikrat globoko in težko. Ta vzdihljaj je bil tako grozen, da se mu je zlednilo srce, in so mu vstali vsi lasje.

— Vsi dobri duhovi hvalijo Boga, ali ga hvališ tudi ti — je vprašal in napel vse sile, da je spravil te besede iz grl.

To staro formulo ga je naučila pokojna babica, da jo izgovarja, ako bi ga strašile pošasti, volkodlaki, črti in Jagababa.

Po tej zaklimbi je posluhnil, da bi slišal odgovor. Ali vse je ostalo tiho in mirno.

In naenkrat se domisli, ali ni morda to duh njegove Fatime, ki se mu na ta način javlja.

Ljubljancan Gorec, Slovenec-komita v srbski vojski

To ga je zopet spomnilo na žida-učenjaka, pri katerem je iskal modrosti.

Kako je ta človek vedel za njegovo usodo, kako je zaznal o njegovi ljubezni do Fatime? Drugače to ni bilo mogoče, kakor da so mu povedali duhovi.

Ako bi bil on, Strezinja, bolje poučen v skrivnosti magije in skrivnosti iztočne mistike, evo, sedaj bi se lahko pogovarjal z njo, svojo Fatimo, sedaj, če je v resnici umrla.

In obžaloval je, zakaj ni slušal starca in se povsem posvetil njegovi mrčni znanosti. Mar ni imel starec prav? Ako bi se odrekal Fatime, bi bil danes svoboden. Niti na misel bi mu ne prišlo, da bi jo iskal tu, kjer mu mrzla smrt ugrablja mlado življenje. Ona bi ne vedela zanj in bi ne trpela.

Zakaj ga ni poslušal? Zakaj ni bil pameten in se vdal svetu duhov, onemu svetu, ki je neviden, a je močnejši od zemeljskega? Zakaj ni prodril v globočino skrivnosti? Ostal je, kakor črv na zemlji, iskajoč zemljo in trudeč se za prahom.

Kdo mu sedaj vrne Fatimo, kdo mu vrne to, kar je mrtvo, ko se pa mrtvo telo ne da obuditi niti s pomočjo magije in mistike?

Njemu je zavladata smrt in on se ji je pokoraval.

— Človek sem, slab in nejunaški, ki sem ostal na pol pota. Bil sem slab in bojazljiv. Moj Bog, kako pusto, kako prazno je v mojem srcu!

XIII.

Drugi dan se je bitka nadaljevala. V Kordovi se je zbralo naroda ogromno število in brezmejna je bila njegova besnost. Mnogo meščanov je padlo od mečev telesne straže berberske, mnogo meščanov je prelilo svojo kri. To kri treba osvetiti. Po hiteli so očetje padlih sinov in sinovi padlih očetov, da se maščujejo. Vse, kar je moglo v Kordovi nositi orožje, vse to je vstalo zoper berbere in navalilo proti vojašnicam.

Berberski vodje so prekmalu uvideli, da je zidovje vojašnice preslabo in da je gnjev naroda strašen a vojska berberska preslaba.

Med tem, ko so jeli meščani in vojski Muhamedovi naskakovati vojašnice, je Hešam ben Soliman zboroval z glavnimi vodji in odločil, naj se prebijejo skozi narod, ter poiščejo v utrdbah svoje prijatelje.

Ali to ni bilo tako lahko. Na treh krajih so navalili meščani na vojašnice in hoteli preplezati zidovje z lestvicami. Berberi so je čakali s pušicami in jih odgnali.

Meščani pa se niso dali splasiti, temveč so privlekli oblegovalne topove in takoj se je videlo, da pretežna večina naroda premaga in uniči berbere, ako jim nikdo ne priskoči na pomoč.

— Kordovci nam delajo skrbi — reče Hešam ben Soliman svojemu bratu, ki se je z nadčloveško silo trudil, da bi zatajil svojo rano in bolečine.

— Prokleti Wadha el Ameri! Lahko se nam smeji, a jaz sem se nadejal, da ga vidim zvezanega pred seboj — reče Abubekr.

— Pomiri se — reče brat — kar ni, to še se lahko zgodi. Še nismo izgubljeni. Še imamo vojsko in lahko še dobimo močnih prijateljev. Sedaj je važno, da nas ti lopovje ne pobijejo v našem lastnem gnezdu.

— A časa ne smemo gubiti.

— Prav imaš — odvrne brat z nekako bolestnim glasom, videč blede lice Abubekrjevo. Takoj ukažem izpad.

— Smelo je to in mnogo jih pade.

Druge pomoči ni, ubogi brat moj. A povej mi, ali se še lahko biješ? Ali niso tvoje rane pretežke? Nisi morda preslab, ker si izgubil toliko krvi?

— Alah nas naj čuva — je odgovoril Abubekr.

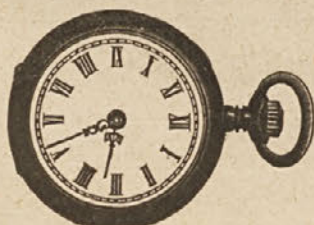
Med tem je Hešam ben Soliman šel z golim mečem do glavnih vrat in vzkliknil, postavivši se na čelo svojih čet.

— Naprej, junaki!

Nato se odpro vrata in vse je planilo za njim.

Strašno klanje, ki je prenehalo včeraj, se je sedaj nadaljevalo. Berberi, vedoči, da je njihovo življenje na kocki, niso štediti, nego klali vse, kar jim je prišlo pod roko. Hešam ben Soliman je bil povsod, kjerkoli je pretila nevarnost. Njegov brat, Abubekr, ki je včeraj delal čudeže junaštva, se je danes slabo boril, zakaj rana ga je močno ovirala. A ni pobesil rok, nego sekal z mečem, kjer je le mogel.

Novi naročniki lahko dobé posebne ponatise romana „V službi kalifa“ od začetka pa do 1. januarja 1913, ako pošljejo 2 K 10 v. Ob koncu romana pa lahko naroče še ponatise drugega dela, t. j. od 1. januarja 1913 naprej in tako imajo ta roman kot posebno knjigo.

Priporočamo
domačo tvrdko

H. Suttner,

ki je največja,
domača tvrdka

te vrste na slovanskem jugu. Kdor potrebuje uro, verižico, uhane, prstan itd., naj piše po cenik. Velik bogato ilustrovan cenik dobi vsakdo zastoj in poštne prosto. Pišite po dopisnici: H. Suttner v Ljubljani 5, Mestni trg štev. 25.

Nizke cene!

Postrežba solidna in točna

Zgodovinski roman V burji in viharju

je izšel kot posebna knjiga, katero krasi 33 slik. S poštino vred stane K 3'30. Kdor želi to lepo knjigo, naj si jo brž naroči.

Izvirne, lepe platnice za roman
„V burji in viharju“
ima v zalogi knjigovoznica
A. FELDSTEIN.
Cena platnicam 80 v z vezavo vred 1 K 50 v.

Vabilo na naročbo. Razpis nagrad.

Lani smo razpisali za pridobitev 1000 novih naročnikov 1000 nagrad in sicer:

I.	1 glavni dobiček 100 K v gotovini	100 K
II.	1 dobiček 50 K v gotovini	50 „
III.	5 dobit. po 10 K v gotovini	50 „
IV.	10 dobitkov, vsak celoletno naročnino za Slov. Ilust. Tednik ¹ po 8 K	80 „
V.	20 dobit., vsak polletno naročnino za Slov. Ilustrovani Tednik ² po 4 K	80 „
VI.	100 dobitkov, vsak četrtletno naročnino za Slov. Ilust. Tednik ³ po 2 K	200 „
VII.	863 dobitkov sliko Prešerna ali Jurčiča ali Gregorčiča ali Aškerca ali pa po eno knjigo. Povprečna vrednost teh dobitkov po 2 K 1726 „	
	1000 dobitkov, katerih skupna vrednost je	2286 K

¹ Ko poteče dotičnemu naročniku plačana naročnina, se mu zaračuna dobiček kot nanovo plačana celoletna naročnina, da bo torej dobival S. I. T., ko mu poteče sedanja naročnina eno leto brezplačno. ² Isto, a le za pol leta. ³ Isto, a le za četrt leta.

Polkovnik Janko Vukasović-Stibiel, poveljnik stana srbskega vrhovnega poveljstva v Skoplju.

Za vsakega novopridobljenega naročnika damo po eno nakaznico (ali srečko). Vsaka nakaznica dobi dobiček, torej dobi vsakdo za vsakega novo pridobljenega naročnika nagrado. Kdor torej pridobi 1, 2

največ srečk, še posebno nagrado in sicer:

I.	jako fino zlato žepno uro v vred. 50 K
II.	„ „ „ „ „ „ „ 30 „
III.	„ „ „ „ „ „ „ 20 „

Legar v Trbovljah na spodnjem Štajerskem: Barake Rdečega križa.

ali več novih naročnikov, dobi 1, 2 ali več nakaznic ter ima tem večje upanje, da zadene glavni dobiček 100 kron.

Pogoj pa je, da mora biti dotičnik, ki pridobi novega naročnika in ki želi torej nakaznico, sam tudi naročnik. Kdor torej še ni naročnik, naj se naroči ter naj pridobi še kakega novega naročnika. Nakaznice so zaznamovane (numerirane) z zaporednimi številkami ter se vrši žrebanje takoj, ko se odda vseh 1000 nakaznic, torej ko se pridobi tisoč novih naročnikov. Glavni dobiček dobi nakaznica, katere številka se izžreba prva, drugi dobit. druga itd.

Dosedaj je oddanih 381 srečk, torej še 619, pa bo žrebanje. Novi naročniki se lahko naroče ali od 1. januarja ali od 1. februarja t. l. Pokažite znancem „Slovenski Ilustrovani Tednik“ ter jih opozorite na izborni naš novi roman „Za svobodo in ljubezen“, in upamo, da Vaša agitacija ne bo brez uspeha. Današnji številki smo priložili posebne odtise začetka romana „Za svobodo in ljubezen“, ki jih, prosimo, dajte čitati znancem. Priložili smo pa tudi posebne naročilnice (dopisnice), ki jih blagovolite izpolniti ter poslati. Za naročnika smatramo le tistega, ki lista ne naroči samo, temveč ki pošlje tudi naročnino.

Da nagradimo one, ki bodo posebno marljivo nabirali nove naročnike, dobe tisti trije, ki pridobe največ novih naročnikov in dobe torej

Ure, iz švicarske tovarne domače tvrdke H. Suttnerja v Ljubljani, so vredne mnogo več, a jih tvrdka prepusti za naše naročnike po posebno znižani ceni.

„Slov. Ilustrovani Tednik“ se je priljubil že po vseh slovenskih krajih tako, da je res: kjer prebivajo Slovenci, tam se čita „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Razširiti ga pa moramo še bolj; čim več bo naročnikov, tem boljši bo lahko list. V vsako slovensko rodbino, v vsako slovensko hišo se naj razširi „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Agitirajte zanj in pridobivajte mu novih naročnikov!

* * *

Koledar za l. 1913 nam je pošel ter ga ne moremo dati nikomur več. — Za prihodnje leto izdamo koledar že letos, jeseni in prosimo, da nam p. n. naročniki naznanijo morebitne želje glede uredbe koledarja vsaj do 1. majnika t. l. Ali naj bo koledarska vsebina tako urejena kakor v letošnjem (za vsak mesec ena stran) ali tako, kakor je bila v lanskem (za vsak teden ena stran)? Ali naj priobčimo manj ali več slik itd.? Letos smo priobčili odvetniški tarif, v prihodnjem pa pride notarski na vrsto. Tudi več raznovrstnih tabel i. dr. priobčimo. Posebno pozornost bomo pa obrnili na to, da priobči naš prihodnji koledar mnogo lepega čtiva (povesti, po-

K neodvisnosti Kreta: Kanea in zaliv Suda na Kreti.

učnih člankov itd.) ter so nam obljubili priznani slovenski pisatelji (n. pr. Pugelj, Levstik, Golar, Zupancič i. dr.) prispevke, da bo naš koledar za leto 1914 v vsakem oziru boljši kakor pa sta bila dosedanja. Naš koledar za l. 1914 dobe vsi naročniki „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ za- stonj in poštnine prosto.

Revolucija v Mehiki: General Diaz, ki je osvo- bojen iz ječe, vrzel predsednika Madera.

Naše slike.

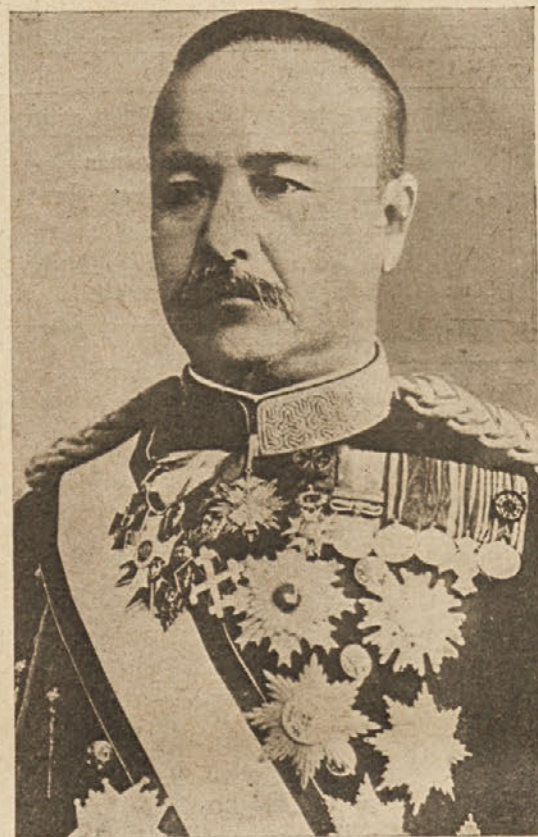
Slovenski komita. Več slovenskih fan- tov je pohitelo v navdušenju za skupno jugoslovansko stvar na Balkan, da se bore proti turškim barbarom; med njimi je bil tudi 19letni Ljubljčan Gorec. Obrnil se je v Srbijo; ker je bila pa meja tako za- stražena, da je ni mogel prestopiti po obi- čajni poti, je preplaval drzni fant Savo med Klenkom in Šabcem. Iz Šabca je dospel v Belgrad, kjer ga izprva niso hoteli spreje- ti, češ, da imajo prostovoljcev že dovolj. Toda naš mladi rojak ni miroval, dokler

ga niso vzeli v komite. Pred Prilepom je bil prvičkrat v ognju; nato se je udeležil tudi bitolske bitke. V Bitolju ga je videl slovenski častnik M. Plut: Gorec je stra- žil v hotelu »Central« 5 zajetih turških oficirjev, ki jim je bilo izjemoma dovolje- no stanovati v gostilni. Stal je, z bajone- tom na puški, ter gledal s črna srdito lin »kranjsko«, kakor pravi g. Plut. Mladi mož, ki ga hvalijo njegovi voditelji kot pogumnega četnika, je odšel najbrže s srb- skimi voji skozi Albanijo proti Elbasanu in Draču.

Legar v Trbovljah. V začetku febru- arja se je začel širiti legar z veliko naglico med Trboveljskimi rudarji. Občina je na- glo poprosila za pomoč pri graškem Rde- čem križu, ki se je takoj odzval. V krat- kem času so se dvignile poleg izolirnice tri barake, kakor jih kaže naša slika; za njih urno zgradbo si je pridobil posebno zasluga narednik Hauser. Nevarna epidemija se širi čimdalje bolj grozeče; slučajni smrti se množe od dne do dne.

Kanea in zaliv Suda na Kreči. V ka- nejski luki (Kanea je glavno mesto na oto- ku Kreči) so Angleži — najbrže sporazum- no z ostalimi velesilami — pokroviteljica- mi — zadržali turško zastavo in razobe- sili grško. S to formalnostjo je zdaj pripo- znana neodvisnost Krete tudi po velesilah. Naši slike kažeta kanejsko luko in utrdbe v zalivu Suda, kjer vihra zdaj grški pra- por. Kreta, ki jo imenujejo Italijani Kandia, Grki Kriti in Turki Kirid, je največji otok v grškem arhipelu. Nje skalna površina meri 8620 kvadratnih kilometrov; ker je enakomerno oddaljena od Evrope, Azije in Afrike, tvori nekakšno stikališče vseh treh kontinentov. Zato je tudi umevno, da so smatrali Krečani v starodavnosti svoj otok za središče sveta in zahtevali zase »thalassokratijo« — gospodstvo nad mor- jem. Skalnato in raztrgano lice Krete se po slikovitosti lahko prispodablja Alpi; naj- višji vrhovi dosegajo 2469 m. Podnebje je izmed najkрасnejših na svetu. Kredasta tla vsesavajo neprestano morsko vlago, in daleč v hribih nahajaš še vedno ljubke li- vade, pomarančeve gaje, krušna drevesa in figovce. Kretske mramorni in alabastro- vi kamnolomi slove že od pamtiveka; lo- vec pa najde v gorah obilico divjih kozlov, zajcev, jerebov in kljunačev. Prebivalstvo cenijo na 249.000 duš (približno 184.000 kristjanov in 106.000 mohamedancev.)

Revolucija v Mehiki. Burna zgodovi- na Mehikanske republike stoji zopet v znamenju katastrofe. Predsednik Madero, ki je šele nedavno »rešil« deželo prejšnje- ga predsednika Diaza, se je bil pokazal takšnega nasilneža, da je kmalu izbruhnil upor. Vstši so osvobodili generala Diaza iz ječe, zavzeli glavno mesto po dolgo-

Kriza v japonski vladi: Ministrski predsednik knez Katsura, ki je odstopil.

trajnem obstreljevanju in nepopisno krva- vih pouličnih klanjih, pri katerih je padlo na tisoče in tisoče ljudi, ter ujeli Madera in njegove pajdaše. Na vožnji iz prvotne ječe v drugo so napadli eskorto maski- rani možje ter ustrelili Madera in njego- vega tovariša Suarezza. Združene države severoameriške, ki komaj čakajo, da bi si priklopile Mehiko, imajo baje pripravljenih 35.000 mož, da jih izkrcajo na mehikanski obali.

Žalost v Vatikanu. Starejša sestra pa- peža, ga. Rosa Sartova je umrla v starosti 72 let v ponižnem stanovanju, kjer je ži- vela z dvema mlajšima sestrama in eno nečakinjo, nedaleč od vatikanske palače. Pij X., ki sledi zgledu prednikov in ne za- pusti nikoli svoje sijajne ječe, je ni bil vi- del, odkar se zbog mrtvouda ni mogla ge- niti s postelje; žalostna vest ga je zadela globoko v srce. — Velika medsebojna lju- bezen je družila brata in sestro. Živela sta skupaj od l. 1858. do l. 1873, ko je opravljal on prva crkvena dostojanstva. Po daljšem bivanju v v. Rieti, svoji rodni vasi, se je vrnila knjemu l. 1894., ko ga je Lev XIII. imenoval za kardinala in patri- arha beneškega. Ko pa je brat zasedel pre- stoli Kristovih naslednikov, se je preselila v Rim ter ga posečala večkrat v tednu, do- kler je ni bolezen priklenila na ležišče. — Gospa Rosa Sartova je bila žena zgledne dobrotnosti in visoke kreposti. Po izrečni želji Pija X. se je vršil njen pogreb v naj- strožji preprostosti.

K napetosti med Rusijo in Kitajsko. Razmerje med Rusijo in Kitajsko se je zad- nji čas tako poostriilo, da smatrajo vojno spomladi za neizogibno. Naša slika kaže rusko trdnjavo Vladivostok ob Japonskem morju, ki je hkrati vojno in trgovsko pri- stanišče in za Rusijo velikega pomena kot končna postaja gospodarsko in voja- ško toliko važne sibirskе železnice.

Žalost v Vatikanu: Umrla papeževa sestra Rosa Sarto (v sredi),

K napetosti med Rusijo in Kitajsko: Pogled na vladivostoško luko in na del mesta z rusko cerkvijo.

Okrajna konferenca slovenskih ljudskih šol Trsta in okolice. Najdragocenejši stan vsakega naroda je gotovo zavedno in požrtvovalno učiteljstvo, ki mu je zaupana vzgoja bodočih členov narodove družine. Posebno dragoceno pa je dobro učiteljstvo tam, kjer bije narod tako težak boj proti tuji sili, kakor ga bijejo naši vrli tržaški Slovenci proti italijanskemu potujčevanju. Zato vemo, da bo zanimalo vse bralce »Ilustrovanega Tednika«, videti vzgojitelje malih Slovencev v Trstu in okolici, zbrane na okrajni konferenci slovenskih ljudskih šol dne 7. januarja 1913.

Pierpont Morgan, ameriški veleniljonar. Te dni je šla po svetu senačna vest, da je Pierpont Morgan, ki se zdravi v Egiptu, obolev na smrt. Tragična usoda tega modernega Kreza je obudila tem več sočutja, ker Morgan ni izmed tistih bogatašev, ki se brigajo samo za polne blagajne, marveč strastno ljubi vedo in umetnost; njegove zbirke umetniških del so nečuvni zakladi, zneseni z ogromnimi žrtvami iz vseh kulturnih dežel. Pierpont Morgan, ki šteje zdaj že 70 let, je dovršil

v Hallu na Nemškem vseučilišču s tako odličnim uspehom, da mu je profesor matematike radovoljno poudil svojo stolicu, ki pa je Morgan seveda ni sprejel. Rodil se je že kot sin imovitega očeta; zato tudi ne kaže tistega zanimanja za socialni napredek kot nekateri milijonarji (Carnegie in dr.), ki so se povzpeli do svojega bogastva iz siromašnih nižin. Pač pa zasleduje simpatično trud svoje hčere, ki je vneta socialna reformatorica; še le nedavno ji je poklonil v priznanje njenih zaslug »malenkost« 400.000 dolarjev.

Haki-paša. Tudi novi oblastniki v Carigradu so prišli do spoznanja, da z zmago nad Jugoslovani ne bo nič, ker poražena turška armada ne more izvajati nikakih uspehov. Zato so poslali prejšnjega velikega vezirja Haki-pašo v London, da predloži veleposlaniški konferenci novo turško mirovno ponudbo, na podlagi katere naj gredo velesile v Sofijo prosit milosti za uboge, nedolžne turške roparje in morilce.

Pošta s severnimi jeleni na Nemškem. V Harzu in v bavorskih gorah so delali le-

K napetosti med Rusijo in Kitajsko: Pogled na vladivostoško luko in na del mesta.

Abadie kotiček.

Uganka sfinge!

„Kako je mogoče kaditi, ne da bi se z nikotinom zastrupil?“ —
To je prav enostavno: „Vzamemo abadie-stročnice s ferolovo bato in sv. Jurjem!“

tošnje zimo zanimive poizkuse z uvažanjem severnih jelenov iz Skandinavije. Te nenavadne živali zapregajo v imenitnih zimskih zdraviliščih pred sani; gostje se kar pulijo za takšno vožnjo. V Harzu so celo začeli voziti pošto s severnimi jeleni. Ker domačini še ne poznajo navad teh živali in načina, po katerem jih treba krmiti, so nastavili za voznike pristne Fince.

Zdravniki se uče kuhati. Znani dunajski kliničar profesor Salomon je uredil v svoji dunajski kliniki dietetsko kuhinjo, v kateri se zdaj zdravniki sami praktično uče kuhati. Veliki pomen ustanovitve te kuhinje bo razumel tudi laik, ako pomisli, da se tu pripravljajo jedila po znanstvenih načelih ter dobi vsak bolnik samo tisto hrano, ki se prilega njegovemu organizmu. Zdravniški pouk v kuhanju vodi pod nadzorstvom profesorja Salomona samega gospa Luiza Brandlova, ki slovi daleč na okoli kot izborna kuharica.

Obraznava proti pariškim avtomobilskim apašem. Dne 3. t. m. se je pričela senačna obraznava proti 20 obtožencem zaradi drznih ropov in umorov v oklici Pariza, ki so vznemirjali časopisje in bralce vsega sveta. Zločinci so izvrševali svoja zlodejstva navadno tako, da so prišli in ušli na kakem avtomobilu, ki je bil seveda tudi uropan. Pojavili so se, postrelili, kar se jim je stavilo v bran, in izginili. pustivši za seboj izpraznjene blagajne in krvava trupla svojih žrtev. Vsled naglega bega na avtomobilih in neverjetne smelosti je trajalo dolgo, preden so jih dobili v pest. Sam podnačelnik pariške policije je padel mrtev, zadet od krogle njihovega kolovodje Bonnota, katerega je hotel aretirati; vojakov in bomb, z eno besedo, pravcate obloge je treba, da je policija uničila voditelja lopovske družbe. Pred sodiščem se delajo seveda vsi nedolžne in trde, da so anarhisti, s čimer hočejo nekako olepšati svoja dejanja, kakor da bi izvirala iz svetovnega naziranja. Toda dokazi so tako uničujoči, da bo nedvomno večina njih pustila glave v naročju »vdove«, kakor imenuje francoski narod giljotino.

Polkovnik Vukasović.

(Slika na 3. strani.)

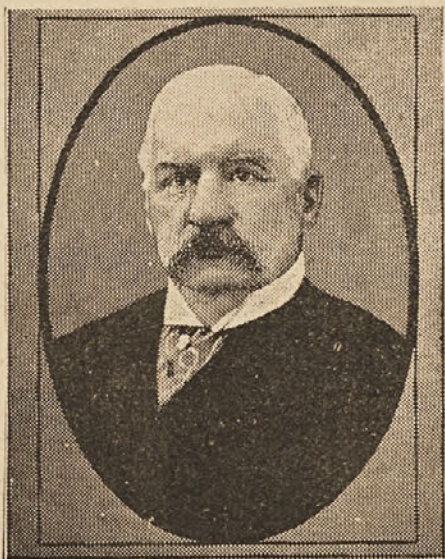
Mnogo Slovencev je hitelo v vojnah preteklega stoletja pomagat srbskim bratom v boju zoper vedovnega sovraga in našlo potem med njimi svojo drugo domovino; tako tudi naš vrli rojak Janko Vukasović, s slovenskim imenom Stibel. Rodil se je l. 1850 v Vrtovinu pod sivim

Okrajna konferenca učiteljstva slovenskih ljudskih šol v Trstu in okolici. X Nadzornik prof. Ivan Nekerman.

Čavnom v ajdovščinskem okraju na Goriškem. Že od mladih nog je bil domoljub. Študiral je gimnazijo v Gorici in nato navtično šolo na Reki. Po končanih študijah je stopil kot prostovoljec v avstrijsko vojno mornarico in postal oficir; 4 leta nato je vstopil po opravljeni vojni službi k finančnemu ravnanstvu v Gorici. Ko je l. 1876. izbruhnila vstaja v Bosni in Hercegovini, je vzkipele v njem navdušenje za sveto stvar; nič ga ni več zadržalo. Natihoma je šel v gostilno h »Katarinci«, se preoblekel in jo mahnil na pomoč jugoslovanskim bratom proti dušmaninu. Dobri 2 leti se je bojeval na strani vstašev po Bosni in Hercegovini ter bil tudi ranjen v nogo. Odonot je šel v Srbijo, stopil kot prostovoljec v srbsko armado, izpremenil ime Stibiel v Vukasović, poročil se in si ustanovil novo domovino, ki jo je večkrat branil proti turškemu sovragu ter se pokazal v raznih bitkah hrabrega junaka. Postal je podporočnik (po avstrijsko poročnik), v srbsko-bolgarski vojni pa je bil kot poročnik (nadporočnik) poveljnik stotnije. Služboval je potem po vseh večjih srbskih garnizijah kot poveljnik bataljonov, kasneje polkov. Po preteku 10 let se je vrnil v srbskem kroju v svojo domovino, in ravno v trenutku, ko je v krogu prijateljev napival prosperu tužne, zatirane Slovenije in poginu njenih sovražnikov, sta vstopila dva avstrijska orožnika in ga aretirala. Gnala sta ga uklenjenega v Gorico; tu pa so ga, dasi neradi, morali izpustiti na svobodo, ker je imel vse listine v redu in je tudi kr. srbsko poslaništvo na Dunaju ogorčeno protestiralo proti takemu početju. Nato se je vrnil zopet v novo

domovino, kjer je napredoval po svoji zaslužnosti in hrabrosti od stopnje do stopnje. Bil je poveljnik trdnjave Kladovo ob Donavi, pozneje poveljnik obmejnih čet, l. 1905. pa je postal poveljnik vsega orožništva v Srbiji. Lani je postal polkovnik, v sedanji vojni pa je poveljnik stana vrhovnega poveljstva v Skoplju. V teh letih je večkrat posetil roditelje, brate, sestre

Pierpont Morgan, bolni ameriški velemljonar.

in prijatelje v stari domovini. Vedno je ostal neupogljivo značajan in srčen mož; poln ljubezni do zatiranega Slovenstva, je zvesto čutil z njim, veselil se njegovega napredka in žaloval nad njegovo bridko usodo v srečni, svobodni Srbiji. V osebnem občevanju se je odlikoval vedno z zdravim humorjem. Njegov najstarejši

sin Milan je ženijski stotnik in priznan srbski pisatelj, katerega basni priobčujejo najboljši srbski književni listi. Sin Danilo, ki je nastopil po dovršitvi vojne akademije službo kot podporočnik pri železnici, je umrl predlani za pljučnico prezgodnje smrti, ki je bridko ranila očetovo srce. Vsi otroci polkovnika Vukasovića čitajo redno slovenske knjige in liste, prihajajo večkrat v očetov rojstni kraj in govore dobro njegovo materinščino — slovensko narečje jugoslovanskega jezika. Vrlemu rojaku, ki mu vse zgrade in nezgode niso vzele mladeniškega navdušenja in domoljuba, želimo še dolgo in srečno življenje; našim bralcem pa naj služijo te vrstice v zgled, kako čilo napreduje slovenski sin, ako mu sije solnce svobode na neodvisni jugoslovanski zemlji!

Agitirajte in pošljite naročnino!

Hud prepir lahko nastane v hiši, če pri-
nese žena možu na mizo slabo kavo. Da se
torej izognete takemu neprijetnemu prepiru,
ki utegne pokvariti dobro voljo za dolgo
časa, pridevajte kavi Kolinsko kavno primes,
ker edino ta napravi res dobro in okusno
kavo, ki ugaja vsakemu, tudi največjemu sit-
nežu. Da ji namreč izvrsten okus, prijeten
vonj in lepo barvo, torej vse lastnosti, ki jih
mora dobra kava imeti, — Pri nakupovanju
pazite strogo na znamko »Sokol«, ker le
s to znamko je res pristna domača in izvr-
stna Kolinska kavna primes.

Kupujte pridno sračke »Splošnega žen-
skega društva« v korist slovenskih umetni-
kov. 200 krasnih dobitkov, slik domačih sli-
karjev. Srečka à 1 K.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica
Georgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri
— — — narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — — —

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

Nato je zložil Dušan papir, spustil roko na kolena in zmajal zamišljeno z glavo. „Nič?“ je vzkliknil naš prijatelj tako bolešno, da se je deklica plaho ozrla nanj.

„O, pač,“ je odgovoril Jurišić, „in prej ko ne mnogo! Toda nekaj sem bil pozabil v svojem računu: da si pišejo diplomati in lopovi — ako so pametni — šifrirana pisma. Sam poglej!“

S temi besedami mu je pomolil pisanje.

Ivan je čital, boreč se z razburjenostjo, ki mu je mešala pogled:

„Cenjeni gospod! Osebi, ki ste jo priporočili moji paznosti, je došlo pravkar pismo iz Carigrada; prilagam Vam prepis, nadeja se, da se Vam samemu posreči razvozlati šifrirano pisavo, ki je nam popolnoma neznana. Ključ bi se dobil k večjemu pri prejemniku, do katerega pa nimamo oblasti, ker stoji pod zaščito tuje države. Gotovo mi Vas ni treba posebej prositi, da ostane usluga, ki Vam jo storim, popolnoma tajna. Vaš —“

Sledil je nečitljiv podpis.

Ivan je segel z nervozno roko po priloženem listku.

Bil je pisan z latinskimi črkami. Toda črke so stale v neredu, kakor zmešane — kakor razvrščene po tajnem, dogovorjenem ključu:

„Axmbid vcuphrig...“ in tako dalje.

„Iz tega jezika bo težko prevajati,“ je dejal Ivan z drhtečim glasom in pomolil prijatelju list nazaj. „Ali je to vse, kar sva pridobila s čakanjem?“

„Ne vznemiri se prehitro!“ je vzkliknil Dušan. „Priznam, da je stvar zavita in zavozlana; in če nama moj vplivni znanec ni mogel raztolmačiti lista, nama ga ne raztolmači nihče drugi — to je, radovoljno. Toda človeška dejanja se dele v dve skupini: v tista, ki jih storimo sami od sebe, in v ona, ki jih opravljamo prisiljeni. Sam boš priznal, da so le ta najbolj pogosta. Zakaj ne bi upala tudi midva, da se najde kak lump od pismouka in nama raztolmači to svojo lopovsko latinščino?“

„Pa kje imaš takšnega človeka?“ je prašal nekako potolažen. „Ali ga bo treba še le iskati?“

„Stavim, da že ve, komu se bo priporočil!“ je vzkliknil Miloš in pogledal starejšega brata z zaupanjem v oči.

„Vem,“ je potrdil Dušan. „V Carigradu živi individij z imenom Birbantini; mož je zanimiva oseba, in način, kako se preživlja, zelo mnogostranski. Od trgovskega potnika do bančnega defraudanta, od detektiva do tatu, od dninarja do sleparja, ki se izdaja za potomca starodavnih aristo-

Haki paša, novi turški mirovni agent.

kratskih rodbin, je ni uloge, ki je ne bi bil že igral v svojem mnogoličnem življenju. Opravičeno se da sumiti, da ga mikajo tudi lavorike, za kakršnimi streimi von Schratten. Gotovo je, da je sodeloval z njim in z onim Krastičem v aferi ponarejenih tajnih listin, ki sem ti jo prej omenil; istotako stoji — po informacijah, ki jih imam iz sorodnega vira kakor to dragoceno pismo — da si je dal pozneje odkupiti od naših ljudi nekatere skrivnosti, ki Schrattenu niso bile v korist, Krastiču pa še mnogo manj. Iz tistih dni imamo tudi par podatkov, ki nas morajo priversti naglo na njegovo sled...“

Dušan se je prekinil; nekdo je bil potrkal na vrata.

„Ali ne stopiš bliže?“ je dejal Dušan in vstal istotako.

Janković se je v tem hipu ravno poklonil deklici; Ivan je prestregel njegov pogled, ki se je zasvetil kakor dve črni, vroči oglji, ter videl, kako je Ljubica umeknila oči.

Zoperno čuvstvo je prešinilo srce našega prijatelja. Misel: „Tudi on jo ljubi!“ mu je prešinila možgane kakor nagel blisk.

In zdajci je priznal samemu sebi:

„Ako ljubi ona Jankoviča — potem bežite, sladke sanje, ki ste se rodile v moji duši...“

Zavedel se je, da je Ljubica v tej kratki uri skupnega razgovora zavzela v njegovem življenju odločilno mesto in zakraljevala njegovi usodi.

Dušan in Miloš sta se odpravljala, poslavljaje se od matere in sestre; majka je poljubila sinova in podala Ivanu roko:

„Zdravi se vrnite, dragi moji! Bodite pogumni in zaupajte... in Bog vam daj srečo in uspeh!...“

Ljubica je imela solzne oči; in ta mokri blesk je dajal njenemu pogledu čudovito milobo.

„Z Bogom!“ je dejala Ivanu čudno trdno in resno ter ga pogledala naravnost, kakor da išče nečesa...

„Z Bogom in do svidenja!“ je zamrmral Ivan s tresočim se glasom, čuteč, kako mu stiska temnooko dete roko vse krepkeje in krepkeje...

Slutil je, kaj bi mu povedala, če bi mogla... vedela... znala...

Velika radost je zasijala v njegovem srcu; tako velika in mogočna, kakor da je rožnato solnce mahoma oblilo ves svet s svojo zarjo. In spet ni bilo več dvoma v njem; poklonil se je še enkrat, objel s pogledom to srečno sobico, prestregel zadnji odsev Ljubičinega očesa ter se naglo obrnil in stopil na prosto...

Spotoma ga je prijel Dušan pod pazduho:

„Tako, Ivan! Zdaj se začneja čas dejanja... Megla negotovosti izginja — čez par ur bomo vedeli, pri čem da smo...“

„Kamen se mi vali od srca!“ je pokimal Ivan.

„Da veš, tista sled v Carigradu je dobra in zanesljiva. Birbantini ima — ali je vsaj imel pred par meseci — metreso,

Turška pehota v ognju.

Pošta s severnimi jeleni na Nemškem.

„Prisiljen?“

„Vsekakor. Človek, ki mu nastaviš revolver na čelo, je v svojem mišljenju in svoji vstrežljivosti silno različen od brezskrbneža, ki ne misli na smrt. Pogumen razbojnik se morda ne bi dal prestrašiti; toda vohuni in obrtniki izvestne vrste nimajo velikega poguma...“

Ta metoda je v svoji enostavnosti takoj vzbudila Ivanovo simpatijo.

Miloš je skočil odpirat.

Na pragu je stal Mihajlo Janković; obraz mu je pričal o notranji zadregi, in z nekakšno težavo je izpregovoril:

„Oprostite vsi, da motim... Jovo in divji Marko čakata zunaj: zadnji čas bo, da se odpravite, ako hočemo iti s prihodnjim vlakom.“

Ivan je planil po koncu, poln nestrpnosti. „Vendar že enkrat!“

Italijanko; za njo vemo. Sodeč po nestalnosti takih ljudi, jo je gotovo že zapustil; in v svoji maščevalnosti izda Italijanka Boga in dušo, če je treba... Težje bo, ako sta še dobra: vsekakor glej v vseh slučajih, da se ne izdaš, kdo si, kaj misliš in kaj namerjaš. Zagotavljam te — preden vzide solnce dvakrat, doživimo istorij, da samemu sebi ne boš verjel!...“

VI. Skrivnosti Galate.

O, Carigrad, prestolnica sultanov ob Zlatem rogu! Kako krasno si, kadar te zlati jutranje solnce, ali kadar ti krvave ponosne kupole in ostri minareti nešteti mošej v škrlatni zarji večera! Kako srečno si tistim, ki jim je dana moč in bogastvo, kako nesrečno, ako pogleda človek v tvoje

stitucija tako mračne, nedogledne globine kakor v Carigradu.

Med mlakami, v katerih se nabira gniloba carigradske pregrehe, zavzema prvo mesto Galata.

Galata je bila do srede 19. stoletja edini sedež evropske trgovine; in dasi so pozneje mnogi trgovci preselili svoje konторе v bližnje dele Stambula samega, je Galata vendar še dandanašnji sedež mno-

ga za na pot francoski kroj, sta zmogli tudi to težavno nalogo. Vsa družba se je nastanila v „boljšem“ galatskem hotelu z zvenečim naslovom „Hôtel des cinq Nations“ — hotel petih narodov. Katere narode misli s tem visokoleteči hotelir, ni razodeval niti eden izmed mnogih in raznojezičnih napisov.

Ivan, ki je bil začel razglabljal to vprašanje, je zaključil naposled:

„Fantje — teh pet narodov pomeni bolhe, uši, stenice in za nameček še ščurke in miši, ki nam bodo pomagale spati v tem brlogu!“

„Brate, kdor lovi medveda, mora v gozd! Prijatelj, ki ga želiš objeti, tudi ne stanuje v hotelu Bristol,“ je dejal divji Marko. „Ali nimam prav, Jurišič?“

„Žal, da ti moram potrditi! In zdaj, možje, naj gre sleherni v svojo sobo — naročil sem si prijeten poset. Ti, Javornik, pa lahko ostaneš tu, da ne boš preveč nervozen.“

Dušan in Ivan sta si zapalila cigareti.

„Koga pričakuješ?“ je vprašal naš prijatelj.

„Ugeni!... Se ve, da ne slutiš! Ukazal sem krivonosemu Armencu, ki opravlja v tej palači dostojanstvo vratarja, da naj mi privede nemudoma najboljšega zvodnika, kar jih pozna naokoli.“

„Zvodnika?“ je zastrmel Ivan. „Da misliš na take reči!“

„Ne obsodi me prehitro, dragi; vse to spada v naš bojni načrt.“

Dušan je bil prevzel nehote ulogo voditelja; narava ga je gnala že izza mlada, slediti neznanim rečem, in nikdar brez uspeha. In še koliko rajši je napenjal tu svoj detektivski razum!

„Čemu potrebuješ zvodnika?“ je povzel naš rojak.

„Da naju seznani z gospo Birbanti-nijevo.“

„Z njegovo metreso?“

„Tako je; rad bi se prepričal, ali ga ljubi še vedno, in kakšen je njen značaj.“

„Kaj pa... če bi bil Birbantini sam zvodnik in bi stopil mahoma v to sobo?“

„Bodi brez skrbi; kakor hitro vidiš, da se ga polotim, mi pomagaj in stori, kar

Zdravniki Salomonove klinike na Dunaju se uče kuhati.

globine. Koliko sijaja, koliko pomanjkanja!

[Vzrok se poljublja v tebi z zapadom. Mohamedanstvo se stika s krščansko kulturo — in strupen sad je plod tega objema. Rušijo se strogi nauki Mohamedove vere, bohotno kipi ves čutni pohlep, ves zunanji blesk orientala. In kar ti daje Evropa — kaj je to drugega kakor lov za denarjem, diplomatske spletke in tista rafinirana užitkaželjnost, ki izpopolnjuje naslado že itak dovolj rafiniranega orientala. Neverjetni pohlepi, pravljične orgije mesa, strasni temni, zločini poganjajo na tvojih strupenih tleh, o Carigrad!]

Kdo bi domislil vse gostije razbrzdanih strasti, ki se vrše za mrežastimi okni tvojih starodavnih palač in v zatišju tvojih skritih, sramotnih brlgov! In kdo bi razvozlal vse mračne istorije, kdo spoznal mrtve, ki spe na dnu morske ožine — otrovani, zadavljani, zaklani?

Zgodi se včas, da dvigne tuja ladja sidro ob tvoji obali... Teško in nerade se navijajo verige. Škripljejo in stokajo, branijo se priti na vrh. In ko dovije ladja železnega mačka, zapazijo prestrašeni mornarji, da so izdrli globini njen plen: blede, gnijoča trupla, navezana drugo k drugemu; v očeh, izjedenih od morskih rib, jim zija še slepi posmeh njihove grozne skrivnosti. Včas je tudi eno samo, zavito v vrečo ali golo, z zvezanimi rokami — truplo mlade ženske, ki se upira smrti še v gnusobi svojega razpadanja in budi slutnjo o krasoti in slasteh umorjenega življenja, budi ugibanje o temnih vozlih romana, pokopanega na morskem dnu...

V Carigradu trohni dedščina Mohamedova. Mesto sultanov, srce mohamedanstva — v tebi umira slava kalifov, otrovana z mehkobo srca, ki nasprotuje tvojemu sijajnemu barbarstvu, z diplomatstvom Evrope, ki je močnejše od sabelj damaščank... najbolj pa s penečim frankovskim vinom in s tajnimi nasladami, ki so mamile tvoje mogotce in oblastnike...

Pa ne samo oblastni in mogočni — tudi ljudstvo, tudi tujci, ki se ustavljajo na bregu Marmarskega morja ali živijo v tem skrivnostnem mestu, tudi drhal, ki se peha v znoj svojega obraza, ima svoje paradiže. Prepovedana pijača, opij, hašiš in ženske... ženske... Malokod ima pro-

gih bank in parobrodskih agentov. Vso Galato reže na dva neenaka dela glavna cesta, Grande Rue de Galata, podobna tesni, umazani soteski. Tod valuje gosta in pestra množica, mešanica vseh mogočih narodov Azije in Evrope. Grande Rue de Galata in njene zloglasne stranske uličice so ena sama nepretrgana vrsta nizkih prodajalen, delavnic, kavaren, plesišč, gledališč in umazanih beznic, po katerih se shajajo najsumljivejši elementi evropske družbe. In v redkih slučajih, kadar resno zasledujejo v Carigradu kak skrivnostni zločin, se zgodi pogostoma, da vodijo krvave niti semkaj ter se združujejo v okolici Grande Rue de Galata...

Dušan in divji Marko sta že poznala Galato izza prejšnjega leta. Njiju izlet v Carigrad je trajal tistikrat par tednov, ker

Senzačni proces proti pariškim avtomobilistom roparjem: Obtoženci.

sta morala nadzorovati po nalogu svoje organizacije bivanje in početje nekega sumljivega človeka. Temu so se imeli ostali trije zahvaliti, da mala rešilna ekspedicija ni bila izročena v milost in nemilost raznarodnim vodnikom, ki brenče po Carigradu kakor muhe okrog nevesčega tujca. Ševeda je trebalo kljub temu velikega truda, preden so se jih otresli; a dobra volja, kreпки komolci in preteči obličji divjega Marka in Jova, ki sta bila oblekla

ti rečem. Sicer pa verjemi, da ne pojde tako po ravni poti.“

„Ali meniš, da ti jo najde?...“

„Takšni možje poznajo vse lahke ženske, kakor je poznal stari Temistoklej vse Atence. In zlobni jeziki pravijo, da je ta deklica v Galati bolj znana kakor v Stambulu turški car.“

Tisti hip pa se je začulo diskretno trkanje na vrata.

„Vstopite!“ je zaklical Dušan po francosko.

Čez prag se je zakotalilo v sobo človeče debele in zalite postave, v ogoljeni črni suknji, svetlih hlačah, s turškimi opanki na nogah in s fesom na glavi.

„Evo me, gospoda!“ je zaklical v polomljeni francoščini. „Čast se mi je predstaviti: Alkibiad Pyguris, potujoča pisarna za ljubezensko posredovanje... Najboljši znanec vseh dobrosrčnih dam v Carigradu, gospod! S čim smem postreči? Nemko, Madžarko, žarnooko Italijanko, vročekrvno Španjolko, graciozno Francozinjo, ognjevito Arabko — vse, kar želite!“

Dušan je z malomarno gesto ustavil tok Grkovih besedi.

„Moje zanimanje je bolj drugačne vrste. Rad bi prišel v stik z gotovo osebo...“

„Ah, razumem!“ je zavreščal posredovalec. „Gospod grof se žele seznaniti z odlično muslimansko damo, ki jih je očarala... Moje izborne zveze se raztezajo noter v mrak haremov — in dasi so troški veliki...“

Pomežiknil je in pogledal našega znanca.

Dušan je odmahnil z neprikritim gnušom, rekoč:

„Mirujte, da vam vsaj povem... Ali poznate neko... dobrosrčno damo, z imenom Olimpia Montebello?“

Grk je počasi zmajal z glavo in položil prst na čelo.

„Olimpia... Montebello... ne poznam, gospod!“

In spet je vprašujoče pogledal Dušana.

„Poznate jo, mož... Izdal vas je pogled, ki menite, da ga nisem opazil. Vi hočete le drago prodati svoje znanje.“

„Za sto frankov, gospod grof, bi se mi morda posrečilo...“

„To bo še troškov!“ je zagodrnjal Ivan, ki je sedel na vegasti železni postelji, sam pri sebi, ter se potipal za prsni žep, v katerem je imel očetove tisočake.

„Gospod grof“ pa je pomeril Grka z zaničljivim pogledom, rekoč:

„En funt, ako hočete; ne več, ne manj. Odločite se kmalu — moj čas je oddan.“

„Za Boga svetega! Vaša kneževska milost me upropašča! Usmilite se mojih krvavih žuljev in ne uničite ubogega očeta treh nepreskrbljenih otrok...“

„Hodi, človeče!“ je velel Dušan in pokazal s prstom na vrata. „Ako je tebi premalo, mi pove tvoj prvi konkurent!“

Grki so rojeni kupci, in kdor jih spomni trgovske koristi, jim prodre najlažje do srca. Lepa Dušanova beseda je našla lepo mesto.

„Gorje mi!“ je zajavkal gospod Alkibiad Pyguris. „Vaša visokost je vajena sijajnega življenja in ne ceni prav, kako se moramo reveži potiti za vsakdanji kruh. Toda moji mili otročki so že od snoči brez skorjice kruha... primoran sem torej sprejeti zaslužek...“

„Kdaj?“ je vprašal Dušan kratko.

„Najkasneje jutri ob tej uri jo privedem k vam!“

„Prepozno! Govoriti hočem z njo še danes!“ je dejal naš znanec in položil prst na čelo.

Prišlo mu je bilo na um, da je vse-kakor boljše in koristnejše uspehu skupnega podjetja, ako se ne razve predaleč naokoli, da stanujejo on in njegovi prijatelji v hotelu „Des cinq Nations“.

„Ne maram je videti tukaj,“ je povzel nemudoma. „In sploh ne sme izvedeti nihče, da stanujem v tej hiši. Razumete? Niti besedice o vsej tej kupčiji — nikjer in nikomur. Ako se prepričam, da ste res molčali, lahko pridete vsakih štirinajst dni,

dokler bom v Carigradu, po pol funta; ako zinete le enkrat, pa vas poiščem kjerkoli in vam zavijem vrat!“

Lice poštenega Grka je zasijalo radosti. Zaklel se je pri Bogu in Allahu, da hoče molčati kakor grob.

„Toda gospodično Olimpijo Montebello moram na vsak način poiskati, preden vam lahko obljubim kaj gotovega. Verjemite, kneževska visokost — niti če bi mi plačali tisoč funtov, ne bi mogel reči drugače...“

„Kdaj torej — in kje?“ ga je prekinil Dušan.

„Zvečer, ko se zmračí, me pričakujte doma. Dotlej jo upam najti. Saj veste, kneževska visokost, da takim damam čas ni gospodar... Dogovorim se z njo in vas popeljem na pripraven kraj — ali kamor si izberete.“

Po tej obljubi se je Grk poslovil.

Ivan je sledil temu zanimivemu razgovoru s pomočjo francoščine, s katero se je bil seznanil kot samouk v svojih gimnazijskih letih.

„Ljubše bi mi bilo“, je dejal prijatelju, ko sta ostala sama, „da se ne bi bilo treba toliko pogajati z zvodniki in iskači dobrosrčnih dam...“

„Vem, ti bi se raje tepel, kakor je fantovska navada. Le bodi pripravljen vsak hip, da se ponudi ugodna prilika.“

Videli bomo, da se Dušan ni motil.

Sestorica je nato poiskala gostilno, ki jo je poznal mladi Srb še od lani, ter zavzela hlastno skromen obed. Nato se je vršil v hotelu „Des cinq Nations“ skupen „vojni svet“, kakor je rekel Miloš, ki je kar gorel v pričakovanju avantur.

Sklenili so, da pojdeva Dušan in Ivan s Pygurisom, kamor ju povede.

„Toda falotu ni zaupati“, se je oglasil Mihajlo Janković. „Najboljše je, če sledimo

DOBER SVET

mladim materam. Učinkujoče sredstvo, ki pospešuje pri doječih ženah tvorbo mleka, ki tudi ugodno vpliva na njega kakovost, da se zaradi tega dojenčki normalno razvijajo, je po zdravnikih najbolje priporočeni „GALE-GOL“. Vpliva ugodno na množino in kakovost mleka. Mleko se pomnoži za 33 do 50%. Dojenčki pridobivajo na teži praviloma in se razvijajo izvrstno. — Ima prijeten okus in se rad topi v vseh tekočinah ter zadošča ena pušica za 20 dni. — Cena 3 K. — Glavna zaloga v lekarni B. Fragner, Praga III., vogal Nerudove ulice. — Zaloge v lekarnah. Kjer se ne dobiva, se pošilja po pošti proti vposlatvi K 370 za eno pušico, K 672 za dve pušici, K 972 za tri pušice, K 12— za štiri pušice franko

Sukneno blago
za moške obleke se kupi
najbolje pri
R. Miklauc
v Ljubljani.

Velika izbira. Zanesljive cene. Na zahtevo se tudi izdelovanje oblek preskrbi.

Prilika za nakup!

30.000 par. vis. čevljev na zatego!

3 pari visokih čevljev na zatego za le

po podobi, iz samega najboljšega usnja, z dobrimi vzv. štrlečimi pravimi podplat. Ker je bilo teh 30000 parov čevljev namenjenih za balkanske države, so mi zaostali zaradi vojne. Prodajam jih zaradi tega pod izdelovalno ceno 3 pare moških ali ženskih čevljev na zatego iz najboljšega usnja vsake številke in velikosti za le K 14-75. Za naročbo zadostuje napoved številke ali mere v centimetrih. Razpošilja po povzetju Prva krščanska izvozna hiša za čevlje

Franc Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/76. Čestiti naročnike prosimo vljudno, da nas dalje priporočajo.

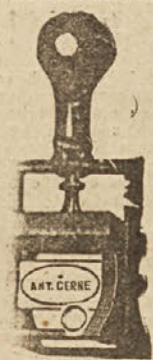
Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se priporoča

I. ZAMLJEN

čevljarski mojster

Ljubljana, Gradišče št. 4.

Zaloga izgotovljenih čevljev ter izdelovanje gorskih in telov. čevljev.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd

ANTON ČERNE

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilij

Ljubljana, Stari trg 20

Ceniki franko.

Iv. Ravnihar

urar in trgovec z zlatnino

:: in srebrnino ::

Ljubljana, Sv. Petra c. 44.

Za vsako pri meni kupljeno kakor tudi popravljen uro jamčim eno leto.

Lastna delavnica za popravila in vsakršna nova dela.

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh „Vladica balsamin“. Steklenica K 2-50. Rationell bals. milo K 1-20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlavičice
z obličja in rok odstrani trajno in brez bolesti v 3 minutah edini z jamčeno neškodljivo „Sattymgo“. Steklenica K 2-50

Bujno polnost-krasno oprse

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in priznani dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladice“. K 2—.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

Poarine lasna mast

oživlja in krepí lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. P. daja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vrsovice št. 752

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Obnovite naročnino!

tudi mi — v nesumljivi razdalji, to se razume. Razkropimo se po cesti in pazimo na vaju.“

Njegov nasvet je obveljal. In ko se je začelo mračiti, je prašal Dušan našega prijatelja, ali je oborožen.

Ivan je odkimal:

„Pri nas doma si pomagamo brez tega...“

„A tu ne čakajo ljudi s poleni, in tudi plotov je malo v Galati. Vzemi ta nož in browning, ki sem ga nabavil zate v Belgradu. Toda pazi, če bi se kaj zgodilo: dokler ni skrajne sile, bôdi, ne streljaj. Strel se sliši — in kakor hitro se vmeša policija, imamo lahko sitnosti, ki nam pokvariyo ves načrt!“

Z mrakom je res prišel vrli Pyguris.

Našel je bil Olimpijo; in važno je oznanil, da pričakuje kneževsko visokost na svojem domu.

Odpravili so se, kakor je bilo dogovorjeno: Ivan in Dušan s Pygurisem, ostali pa razkropljeni za njimi, tako, da jih Grk ni mogel opaziti.

Zavili so v eno izmed stranskih uličic, ki smo jih omenili zgoraj kot kraje zloglasnih zabavišč. Pestra množica se je trla okrog razsvetljenih vhodov; skrivnostni žvižgi so oglašali z oken, za katerimi je vršalo hihitanje ženskih glasov.

V brleči razsvetljavi so videli naši znanci, da postaja ulica dalje tam samotnejša in se bliža ovinku.

To je bila pot v osrčje galatskega pekla...

„Nič strahu, kneževska milost,“ je šepnil Pyguris Dušanu. „Kmalu bomo pri krasni Olimpiji...“

Zdajci pa je zavreščal izza vogala presunljiv ženski glas:

„Aiuto! Pomagajte!... Ah, lopovi! Roparji, morilci! Assassini! Briganti!... Na pomoč!“

Instinktivno sta planila mlada moža naprej in zagledala za ovinkom neobičajen prizor.

Ženska v kričeči evropski obleki je ležala v cestnem blatu. (Dalje.)

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo dne 2. marca ob 1/28 uri zvečer se uprizori „Ben Hur“, ki je do sedaj povsod nešteto krat napolnil gledališče. Saj bo pa tudi ta predstava za naše domače razmere res nekaj posebnega, višek vsega, kar more tako gledališče kakor naše sploh nuditi. Ako je že igra „V znamenju križa“ marsikoga prijetno iznenadila, ga bo „Ben Hur“ naravnost razočaral. Naj tedaj nikdo ne zamudi prilike si jo ogledati. Kdor se zanima za kratko vsebino, naj se obrne na dramatično društvo, ki mu radovoljno dopošlje. Letaki z vsebino se dobivajo na dan predstave pri vratarjih.

Dunajska zgodbica. Graška „Tagespost“ objavlja sledečo resnično zgodbico: V sobo finančnega ministra stopi znana oseba iz finančnih krogov. Gre za jako koščljivo zadevo: moške v preiskavi zaradi zadržavanja davka. Njegova ekscelenca je pripravljena potlačiti to reč, ako bodo poravnani do jutri vsi zaostanki z obrestmi vred. Drugi dan leži na mizi finančnega ministra 150.000 K. Njegova ekscelenca se vede še bolj zlovesče in pravi: „Pardon, včeraj sva vendar govorila o urejenju tiste zadeve. Ali mari mislite...“ Drugi dan leži na isti mizi 1.000.000 K, zloženih v čednih zavojčkih. Zdaj je njegova ekscelenca pomirjena; preiskavo ustaviyo, in državna blagajna zabeleži vso vsoto zaostalega davka kot radovoljno naknadno doplačano...

Otroci Nazim-paše. Nazim-paša, ki je pal kot žrtev mladoturškega prevrata, je zapustil troje otrok, sina in dve hčeri. Sin je študiral v Parizu, hčeri pa sta živeli pri njem v palači. Lani je prosil za roko starejše hčerke Mirza Mohamed Ali bej Fadih Allah, bogat Perzijanec, ki živi v Egiptu. Ženitbeni dogovor je bil sklenjen, ko so posegli vmes politični viharji in onemogočili poroko. Ko pa je došla v Egipt vest o smrti Nazim-paše, je šel zaročnik Mirza Mohamed k egiptovskemu guvernerju lordu Kitchenerju, ga opozoril na nevarnost, ki preti Nazim-paševima hčerkama; in Kitchener je takoj zaprosil angleško poslatništvo v Carigradu, naj ju vzame pod svojo zaščito, dokler ne pride Mirza Mohamed po njiju.

Žalosten konec matere velikega Napoleona. Malokomu so znane tragične razmere, v katerih je preživela Napoleonova mati zadnje dni svojega življenja. Poslednja tri leta je stanovala v podstrešni čumnati palači Pamphili v Rimu. Ena njenih snah je bila avstrijska nadvojvodinja in velikojvodinja parmska, druga pa hči kralja württembergškega. Toda hčere in sinovi so zapustili staro majko. Nje edina družba je bila služkinja in sluga Goachimo Plezza, ki mu je prišlo nekoga dne na um, da bi kazal mater velikega Napoleona za denar. Dogovoril se je s hotelirji, da so pošiljali tujece k njemu. Kadar se je nabralo večje število zvedavcev, je odprl Gioachimo sobico ter jim kazal na postelji ležečo bolno staro — Leticijo Ramolino — mater velikega junaka korzičanskega.

Gospodarstvo. Življensko zavarovanje postaja čedalje bolj popularno, ker vsakdo uvideva, da se le z njim doseže najprikrajnejši način varčevanja in najugodnejše vsestransko preskrbljenje za starost, kakor tudi za slučaj smrti zavarovatelja. — Glede velikega pomena življenskega zavarovanja omenjamo, da je bil tudi pred kratkim umrl g. Avgust Praprotnik, trgovec v Lokvi na Krasu, zavarovan za večji znesek, in sicer pri banki „Slaviji“. Opravičeni prejemnik zavarovanega kapitala je pokazal svoje rodoljubje s plemenitim činom, da je daroval tisoč kron v korist družbe sv. Cirila in Metoda. — Da bi bilo mnogo posnemalcev!

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodec.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri

Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Krojač Ivan Magdić se je preselil na Dunajsko c. št. 20.

Književnost.

Branibor slovenski mladini 1913. Branibor, narodno-obrambno društvo v Ljubljani je izdal za slov. mladino [koledarček. Za navadno koledarsko vsebino so sledeči sestavki: Alks. H.: Mladini.; A. Askerc: Mi vstajamo.; Rasto P.: Pesem o carstvu staroslavnem.; S. Jenko: Molitev; N. n.: Delo obrtnega in trgovskega naraščaja za narod; D. Dežman: Proklete grablje; dr. P.: Slovenci nekdanj in — zdaj; dr. F. Ilesič: Kaj najčitamo?; H.: Naše obrambno delo; dr. P.: Bodimo Sokoli! dr. Br.: Slovani; Deset zapovedi za vsakega narodnega Slovenca. — Iz vseh spisov odseva iskrena ljubezen do slovenske domovine in slovenskega jezika. To je knjižnica kakršne smo si želeli že davno. Vsakemu slovenskemu mladeniču in vsaki slovenski mladenki naj bo ta knjižica evangelij rodoljubja. Naročajte si jo, in razširjajte jo, saj stane le 20 vin. Rodoljubi pokažite ljubezen do svojega maternega jezika s tem, da razširjate to knjižico med slovensko mladino!

Vojska na Balkanu. 10. sešitek tega zanimivega dela je ravnokar izšel. Sešitek prinaša konec krvave bitke pri Lüle - Burgasu in turško umikanje proti Cataldži. Natančno so v tem sešitku orisane tudi vse operacije grške armade in brodovja. Kot vsi drugi sešitki prinaša tudi ta veliko krasnih slik, ki pojasnjujejo vsebino.

Pozor! Pozor!

Kavarna CENTRAL
Ljubljana.

5000 komadov napol zastonj!

Čitateljem tega lista razpošiljam, da jih seznanim s svojo firmo, 5000 komadov pravih 14 karatnih zlatih prstanov s sličili brilantom vsakršne velikosti za gospode in dame. Pri naročbi je vpslati samo izdelovalno ceno K 3.— v pisemskih znamkah. — Pišite se danes na naslov: Arnold Weiss, Wien VII. Kaiserstraße 95/9.

Odda se meblirana sobica v Trstu, Farneto 44, mezzanin, vrata 20.

Eno sobo ali dve sobici meblirano — z vso postrežbo išče gospod v Ljubljani pri kaki mirni stranki. Ponudbe z navedbo cene na upravnništvo do 15. sušca pod šifro „Domača hrana“.

Proda se nova hiša 20 minut od Ljubljane na Tržaški cesti. Hiša ima 7 sob in vrt. Plačilo tudi na obroke. Naslov pove upravnništvo.

Velezanimiv zgodovinski roman „V burji in viharju“, bi naj vsakdo čital. Nevezana knjiga stane 3.30 K, vezana pa 4.80 K s poštnino vred.

Mnogo denarja zaslužite brez truda,

če hočete razprodajati mojo patentirano novost „Sherlock Holmes“. Tudi kot postransko opravilo. Izvirni vzorec dobite, če vpošljete K 1.50 v pisemskih znamkah ali pa proti povzetju. Prospekte in plakate priločimo pošiljati. Arnold Weiss, Dunaj VII., Kaiserstraße 95/9.

Avtomatična past!

Za podgane K 4.—, za miši K 2.40, ujamemo brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Ne zapuste nobenega smrdu in se zopet same nastavijo. Past za ščurke edina te vrste, na katero se ujame na tisoče ščurkov v eni noči, a K 2.40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetju Franc H u m a n n, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3. — Mnogo pohvalnih pisem. Pred manj vrednimi ponarejanji se svari. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23.446.

Najboljše čevlje

domačega in tovarn. izdelka priporoča domača tvrdka Fr. Železnika nasl., Pod Trančo (pri Zlatorogu). — Postrežba solidna. — Cene nizke. —

Prej K 18.— Sedaj K 8.—

Krasna rem. gloria-srebrna anker ura za gospode, s tremi močnimi fino graviranimi pokrovi, s pokrovom na pero, tekoča na kamenih, točna. Cena samo K 8.—. Vsak naročnik dobi elegantno verižico zastonj. Pošilja se po povzetju. Pišite še danes na naslov: Arnold Weiss, Dunaj VII., Kaiserstraße 95/9.

Vsak dan **KONCERT**
!! Vso noč odprta, !!

Vsak mesec drugi umetniki. Vstop prost. Točna postrežba z najfinejšimi pijačami. Z velespoštovanjem
Štefan Miholič, kavarnar.